

14. junija 1852. l. bil „fasijon“ za učitelja sestavljen. Po tem fasijonu znašali so dohodki učitelja, cerkvenika in organista 161 gld. 56³/₄ kr. na leto, in je bilo to na višjem mestu v dan 24. avgusta 1852. l. potrjeno. Ker je bil Jože Kastelic le začasno za učitelja na Trebelnem, prišel je leta 1853. l. Jurij Uranič, ki je prej bil v Grafenbrunn na Koroškem za pravega učitelja; tačas so farani za redno poučevanje v šoli obljubili biro dva bokala pšenice od vsake zemlje, vender nij dolgo tū ostal, ker mu je potem Jože Makovic iz Št. Jerneja nasledoval, a ta je moral službo popustiti, ker je zblaznil. 23. septembra 1862. l. nastopil je učiteljsko službo Primož Dolar, pa je leta 1866. iz službe stopil. Z dekretom s 17. oktobra 1866. l. prišel je učitelj Kristijan Lavrič v dan 9. novembra 1866. l. v službo za učitelja; tačas bilo je še staro šolsko poslopje z učilnico, kjer je komaj 50 učencev težko sedelo. A na prigovarjanje v. č. g. Janez Šuler-ja, župnika na Trebelnem, so že vzpomladi 1867. l. sezidali novo šolo, ki je bila v 6. mesecih dodelana; mej tem časom se je v cerkvi poučevalo. Novo šolsko poslopje je stalo okoli 2900 gld. gotovega denarja, vrh tega je morala cela fara z vožnjo in delom pomagati. Sosebno je tudi to znamenito, da je ranjki profesor France Metelko, ki je bil v Škocijanski fari rojen, tudi za zboljšanje učiteljeve plače v svoji oporoki 1100 gld. volil, obresti 42 gld. na leto se porabijo zdaj za vzdržanje šole. — Stari gradovi so: Čretež, ki je bil lastnina grofa Lamberg-a; leta 1770. je strela razdjala ta grad, vender so razvaline še trdne in posebno znamenite ječe. Tudi v Statenbergu je bila grajščina, ki je zdaj lastnina gosp. bar. Berg-ova iz Mokronoga. Več grajščakov dalo je tudi „farovžu“ na Trebelnem 27 podložnikov, ki so mogli desetino odrajtovati in tlako delati. Nekdaj je bila pod Mirnovasjo cerkev sv. Jurija, a zdaj je ondi razvalina. Od Trebnjega po Štatenberski dolini je šla nekdanj Rimska cesta do Statenberga čez Češnjice, Trebelno, proti Mokronogu in dalje proti Krškem. (?) Pred nekoliko leti je profesor Alfons Müller tej poti sledil ter opisal v svojej knjigi „Emona“. Našel je znamenite starine, tako neko ploščo, ki je pri posestniku Matiju Nahtigalu v Češnjicah nad pečjo vzdana; neko ploščo z relifno podobo, ki je v cerkev sv. Martina v Statenbergu vzdana itd. Blizo „Solnčnega marofa“ je hribček, na katerem se dobivajo človeški kostenjaki; pred 3—4 leti je ondi neki posestnik podaljšal njivo in mej skrli našel človeški kostenjak; menda je mnogo gomil še, a dalje ni nihče več kopal.

(Dalje prih.)

D o p i s i.

Z Dunaja. Društvo »Komensky« na Dunaji izdalo je letno poročilo za 1883. l. To je leto, v katerem odprla se je češka šola na Dunaji. Vsacega Slovana razveselila je vest, da je po marsikaterih ovirah in težavah prvo slovansko pleme v avstrijski stolici našlo zrno pravice. Da bode to zrno kalilo, imeli smo trdno upanje in prepričanje. Najbolj radoval se je narod češki, vsaj njemu je šlo v prvi vrsti za slavo svojega imena, za prid svojemu ljudstvu. Poročilo izjavlja se takó: »V resnici ima ta prva češka šola za nas Čehe na Dunaji, kakor za ves narod češki globoki pomen in je, kakor bi rekli, podstava vse naše tukajšnje bodočnosti. Sestavlja tako znatno število tukajšnjega prebivalstva, ne bili bi ničesa, ako bi z napravljanjem čeških učilišč ne iskali vsaj nekoliko obmejiti ogromno odnárodovanje češke mladeži naše. Ze zdaj po preteku nekoliko mesecev javi se blagodejni učinek učilišča, imaje vpliv tudi na starše same, da celó na ostalo prebivalstvo češko«.

Šola bila je dovoljena 14. kimovca 1883. l. (po rekurzu proti krajnemu šolskemu svétu, ki je še v zadnjem trenutku spodtikaval se nad učnim načrtom — vsaj to moč ima!); 16. kimovca bilo je svečano odkritje v navzočnosti Dunajskih čeških društev in neizmerne števila čeških ljudi; 18. kimovca odprl se je en oddelek detišnice (otroške oskrbovalnice) in dva oddelka prvega razreda. Ker se je oglasilo od 15. kimovca do tedaj čez 500 otrok (mej njimi celo 50 nemških zaradi obilne podpore), pripravila se je do 22. kimovca tretja učilnica. Zdaj kaže nam poročilo sledeče oddelke in števila: Detišnica: 1. oddelek 53 otrok; 2. oddelek 64 otrok;

3. oddelek 50 otrok; vkup 167 otrok. Ljudska šola: I. razred A. 53 dečkov; I. razred B. 60 deklic; I. razred C. 63 dečkov in deklic; vkup 174 dečkov in deklic. Temu pa dostavlja: »Akoravno je število otrok že v prvem letu tako ogromno, to ni niti peti del čeških otrok v tem okraji, (t. j. Favoriten, 10. okraj); naštetih bi jih mogli na tisoče in nezadostovala bi zanj niti tri enaka učilišča. Take razmere, če tudi ne tako prijazne, vladajo skoro v vseh Dunajskih okrajih, vzlasti pa v predmestjih, da celó v zunanjih občinah«.

Društvo »Komensky« prepuščilo je ustanovljeno učilišče posebnemu šolskemu odboru po vzgledu »Ustředni Matice školské«, na katero se vedno naslanja. Samo pa deluje na ohranjenje tega dražega, a še dragocenejšega pridobitka. Koncem leta 1883. štelo je: 34 članov ustanovnih, 177 delajočih, 1084 podpirajočih, z letnimi doneski 2978 gld. 4 kr. Poleg te znatne svote, došlo je za leto 1882. 1042 gld. 89 kr., za l. 1883. 5845 gld. 32 kr. darov z Dunaja in iz vseh krajev Češkega.

Tudi učni pripomočki dohajali so obilo, tako šteje knjižnica 542 spisov v 644 zvezkih. Za božični večer napravil se je za revne otroke »vánoční stromek« (t. j. božično drevesce), ter nabralo v to svrhu 441 gld. 75 kr. in mnogo oblačila. »V prvo slišati je bilo pri tej priložnosti petja čeških otrok in lepo prednašanih pesnic, kar je pričujoče ganilo do solzá. Vzlasti matere počutile so se neizrečeno sročne, videče veliki napredek svojih ljubčkov«.

Iz računov društva vidi se sledeče: od prosinca 1883. l. do grudna prejelo in izdalo se je 21.406 gld. 85 kr., čistega imetja je 23.937 gld. 40 kr. Take ogromne svote v enem letu! Posebno razveseli se in strmí slovanski človek, ko pogleda na izkaz darov, od katerih se omenjajo le oni čez 10 gld. Mimo Dunajsko-čeških društev: Slovanska Beseda 336 gld., Záboj 158 gld., Pokrok 96 gld., Kollar 92 gld. i. t. d., moravsko-čeških društev, čeških časopisov (Narodny listy), čeških poslancev 1476 gld. donašale so založne denarnice po 100—10 gld. in okrajni odbori po 50—10 gld. Denarna sila češkega národa, še bolj njega požrtovalnost, je pač velikanska! In vender pravi »Poziv rojakom« za l. 1884. proti koncu: »Čehi! Národ majhen smo, a velike požrtovalnosti. Pomnite v tem trenutku, ko bolj kakor kdaj oziva se »Svoji k svojemu«, vsi Vi radodarni domoljubi, Vi domoljubna društva in družbe, na veliko ulogo društva »Komenskega« in z radodarno podporo prispnite k temu, da bi društvo ne poskrbelo samo za otroke jednega okraja Dunajskega, marveč izrulo vse tisoče čeških otrok iz naročja odnárodovanja, dokler poskrbelo ne bode se na drug način Doneski in darovi prijemajo se pod nadpisom: J. Krček na Dunaji, III., Beatrixgasse 18«.

Spominjam pa se besede polskega pesnika Mickiewicz-a: »Kdor nosi zrno na roci po mestu, in je vsacemu pokažuje, rekoč: Lej, veliko zrno imam! ta iz njega ne vzame nikacega užitka, a zrno se posuši. Ali kdor zakoplje zrno v zemljo, in čaka potrpežljivo nekoliko tednov, tedaj zrno požene rastlino, a rastlina klas, in kdor shrani zrnje v klasu za prihodnje leto, k življenju bodočemu, ta obdrži zrn sto, a iz teh sto tisoče tisuč«.

Zrno čeških rodoljubov na Dunaji je kalilo, pognalo krepko rastlino. Bog jim daj sporen klas in sadov sto tisuč tisuč!

II. T.

— V dan 4. t. m. so bili Židovi Leopoldovega mestnega okraja židane volje, ker je mestni odbor vsled šolske novele šlo tega okraja slovesno izročil ravnatelju njihove vere. To se je zgodilo zavoljo tega, ker je ta šola pet let zaporedoma brojila poprečno okoli 2300 židovskih in le 1600 katoliških otrok.

— Te dni se je po nižje-avstrijskem deželnem šolskem svétu predložil naučnemu ministerstvu v potrjenje nov učni načrt za meščanske šole, kojega je izdelal nalašč v to svrhu izvoljeni komité.

Tudi naš deželni šolski svét je dovolil mnogim občinam olajšave za otroke 7. in 8. šolskega leta; vender je pri tej priliki opozoril okrajne šolske svéte, da se smejo po mestih in trgih le posameznim revnim rodbinam olajšave dovoljevati in pa da za učence meščanskih šol te olajšave ne veljajo.

Društvo »Deutschnationaler-Verein« je poslalo k našemu županu odposlanca, koje je vodil znani kričáč Schönerer. Izročili so mu tisto spomenico, o kateri sem Vam bil že pisal, da se namreč morajo na Dunaji nameščevati učitelji in uradniki izključljivo nemške národnosti. A župan se je tem napetnejem modro odrezal, naglaševaje, da sta se pri oddaji služeb magistrat in mestni zastop vedno strogo ravnala po obstoječih zakonih, sicer pa da so tudi že poprej pri enakih sposobnostih imeli Dunajčanje prednost.

Znano Vam je morda, da se je hotelo osnovati društvo pod imenom »Deutsch-österreich. Lehrerbund«, a ministerstvo pravil ni hotelo potrditi. Zdaj so se pa njegovi snovatelji po znanem dr. Weitlof-u pritožili na državno sodišče. Tukaj smo jako radovedni na izid te pritožbe.

Od Savinje. Dolg nos je dobil. — Kdo pa? Čujem vprašati radovedne čitatelje. — Vedite, da nihče drugi, nego naš iz samih hudih oponentov zdani vladni sestavljeni deželni šolski svet. Njihova zagrizenost sega tako daleč, da so mislili malo nagajati še celo svojemu deželanu, gospodu naučnemu ministru. Stvar je pa ta: tudi na Štajerskem so nekatere občine, ležeče po hribih, kojih prebivalci se pečajo obilno z živinorejo in tedaj zares potrebujejo otrok 13. in 14. leta pri paši živine — prosile za olajšavo šolskega obiskovanja. Toda naš deželni šolski svet se je delal, kakor bi šolska novela za to deželo ne bila veljavna, zato je zabacnil vse prošnje. A njegova glorijska je malo časa trajala, kajti občine so vložile pritožbo gospodu naučnemu ministru, in ta je zdaj po okrajnih glavarstvih pozval te občine, naj še enkrat prosijo deželni šolski svet za olajšavo; in to se je tudi zgodilo. Jako smo zdaj radovedni, kaj bode graška gospoda s temi prošnjami naredila. Po mojih mislih je le dvoje mogoče: ali šolski svet prošnje zavrže, ali pa prej neuslišane prošnje usliši. Vsakako nič kaj prijetni položaj, katerega so si pa oponente še svojim kljubovanjem popolnem zaslužili. S—

Z Roba pri Velikih Laščah, v dan 5. marcija t. l. V ponedeljek popol. ob 5. uri je tukaj na nagloma za pljučnico umrl učitelj g. Edvard Raktelj, sin g. Josipa Raktelja, nadučitelja v Ribnici. Star je bil še le 24 let. Pôvod kratki bolezn, bilo je že poprešnje slabo zdravje in pa prehlajenje. Pokojnik je bil zelo muzikaličen; igral je izvrstno glasovir, orglje in gosli, ter je bil tudi dober pavec. Že v Ljubljani je bil povsod zelo priljubljen, ker si je z igranjem glasovira marsikaj zaslužil, da je lažje materialno izhajal. Kot učitelj je imel vrh teh dobrih lastnosti še to, da je bil dobrosrčnega in prav uljudnega značaja, kar mu je pri občevanji z ljudmi in z učenci veliko koristilo. Že na njegovi prvi službi v Dobropoljih je bil zelo priljubljen, veliko bolj pa še na Robu, kamor je začetkoma šolskega leta 1883/4. prišel kot začasni učitelj. To se je videlo pri njegovem pogrebu. Njegova rakev bila je ovenčana z vsemi mogočimi cveticami in vencami. Polno ljudi trlo se je ves čas, ko je ležal na odru, h kropitvi, in ljudje so prostovoljno čuvanje čez noč prevzeli. K pogrebu, katero je bilo v sredo zjutraj ob 9. uri z biljami in s črno mašo, prišli so bili vsi gosp. učitelji iz Ribnice, Velikih Lašč, Dobropolj in iz Skocijana. Prišle so tudi k pogrebu gospod. učiteljice iz Ribnice in iz Velikih Lašč. Bili so pri pogrebu tudi vsi namestovalci tukajšnjih šolskih občin, kar pričča, da je bil pokojnik tu zelo priljubljen. Da nij bilo več g. g. tovarišev, pripisati je temu, da bolj oddaljeni niso mogli zaradi tega priti, ker niso sploh za naglo smrt umrlega zvedeli, ker je pot silno slaba in ker je bil pogreb zjutraj. Na grobu so mu g. g. tovariši zapeli »Tiha jama«. Vsem nazočim se je milo storilo po ljubeznjivem, mlademu učitelju, kateri je v cvetji svoje mladosti moral iti v krilo črne zemlje. Pokojnik se je ves čas svojega šolanja mnogo trudil, da je mogel v Ljubljani živeti, in zdaj, ko je prišel do kruha, moral je v — večnost. Velika žalost je tudi za stariše, kateri so svoj težko zaslužen kruh z njim delili in zdaj, ko so ga videli preskrbljenega, moral jih je zapustiti. Tudi mi, njegovi tovariši in prijatelji, zalujemo na prezgodnji gomili njegovi. Naj v miru počiva!

Z Vinice pri Črnomlju. (Zahvala.) Gospod Ivan Tomšič, odlikovani c. k. učitelj, urednik in založnik »Vrtca« v Ljubljani, blagovolil je podariti tukajšnji šolski bukvarnici »Vrtca« od leta 1877., s kojim darom dopolnili so se vsi letniki »Vrtca«. Za ta blagi dar se v imenu šolske mladeži najtopleje zahvaljujeta

Juri König,

Franjo Ks. Trošt,

prvomestnik krajnega šolskega sveta.

nadučitelj.

Iz Ljubljane. Iz seje c. k. deželnega šolskega sveta v dan 28. febr. t. l. Neka pritožba zaradi izšolanja in všolanja se zavrne. — Po nasvetu okrajnega šolskega sveta v Kameniku se učiteljska služba v Vodica postavi iz III. v II. plačilni razred (s 500 gold. letne plače od 1. marcija t. l.) — Ukrene se potrebno o razširjanji dveh enorazrednic v dvorazrednici. — Reši se pritožba nekega učitelja o nepripoznanosti starostni dokladi. — Prošnja učiteljeve vdove, da bi se ji povikšala pokojnina, odda se kranjskemu dež. odboru. — Po poročilu vodstev srednjih šol o vzprejemni preizkušnji (v I. razred srednjih šol) poroča se slavnemu naučnemu ministerstvu. — Profesorju na srednji šoli prisodi se petletna doklada. — Po nasvetu učiteljstva se mestno izključi učenec iz tukajšnje srednje šole. — Dve učiteljski službi se zatrdno postaviti. — Poročilo deželnega šolskega nadzornika za ljudske šole se jemlje na znanje. — Prošnja nekega učitelja, da bi ne poučeval toliko ur, se ne usliši. — Rešijo se pritožbe o kaznih za šolske zamude in prošnje za nagrade in denarne podpore.

— Preizkušnje o učiteljski sposobnosti za splošne ljudske in meščanske šole bodo v Ljubljani pri c. k. izpraševalni komisiji v dan 21. aprila t. l. in naslednje dneve. Kandidati in kandidatkinje, ki hočejo priti k preizkušnji, naj svoje prošnje vpošljejo pôtom dotičnih šolskih oblasti najdalj do 11. aprila t. l. vodstvu c. k. izpraševalne komisije za občne ljudske in meščanske šole.

— Zoper novoletna darila poslal je gospod naučni minister vsem deželnim šolskim svetom okrožnico (z 29. jan. 1884. l. št. 1825.), v kateri pravi, da na nekaterih ljudskih solah direktnim ali indirektnim načinom šolskim voditeljem ali učiteljem deca ob novem letu donasajo daril. Šolske oblasti se torej pozivljajo, zabranjevati v smislu in po naredbah odloka s 17. jun. 1873. l. z vso odločnostjo to razvado, ki neopravičeno obtežuje stariše. (Na Kranjskem so bila taka darila pač bele vrane.)

— Enketa za oskrbo slovenskih beril in slovnice za mestne ljudske šole, ki je bila izvoljena v izredni skupščini Ljubljanskih ljudskih učiteljev v dan 20. dec. pr. l., sešla se je 2. t. m. v mestni dvorani prvokrat. Ko se je okrajni šolski nadzornik g. vitez Gariboldi, kot ud te enkete pismeno odpovedal, začela se je seja pod predsedništvom mestnega župana g. P. Grasselli-ja. Po g. prof. Senekovičevem predlogu voli se za predsednika tej enketi A. Praprotnik, za zapisnikarja pa g. A. Žumer. Določilo se je, da se bodo najprej sestavljale slovensko-nemške slovnice (za poučevanje v drugem deželnem jeziku), ker teh nam zdaj najbolj manjka. Najpred se bode sestavil načrt za I. in II. slovensko-nemško slovnico (za III. in IV. razred). Ta načrt bodo sestavili gg. Fr. Raktelj, Iv. Tomšič in A. Žumer, in se bode potem vsem gg. udom te enkete poslal »ad circulandum«, da ga vsak pregleda pred prihodnjo sejo. — Poudarjala se je tudi potreba, da bi se pregledale slovnice, katere rabijo drugim Slovanom (recimo: Čehom, Poljakom, Hrvatom i. dr.) pri pouku družega deželnega jezika. Naročilo se je tedaj predsedniku, da naj pri c. k. založbi šolskih knjig na Dunaji naroči takih knjig, ki se bodo potem primerjale z našimi slovensko-nemškimi slovnici.

— Nova okrajna šolska nadzornika. Slavno c. k. ministerstvo za bogočastje in uk je imenovalo profesorja na c. k. višji realki v Ljubljani g. And. Senekoviča šolskim okrajnim nadzornikom v Radovljiškem okraji na Gorenjskem, in ravnatelja na c. k. izobraževalnici za učitelje in učiteljice g. Blaža Hrovath-a okrajnim šolskim nadzornikom v Kočevskem okraji, oba za ostalo funkcijsko dobo.

— Milost Nj. Veličanstva je z najvišjim sklepom z 12. febr. t. l. bivšemu učitelju v Šiški, g. Jakobu Žebretu, pravne nasledke kazenske obsodbe prizanesti blagovolila. Vsled te velike cesarske milosti se sme imenovani učitelj zopet nastaviti.

— Učenci in učenke »Glasbene Matice« so imeli v nedeljo v dan 9. t. m. ob 2. popoldne v čitalnični dvorani poluletno preizkušnjo, katera se je prav slovesno in dostojno vršila. Navzoči so bili tudi c. k. deželni predsednik gospod baron Winkler, mestni župan, nekateri deželni poslanci in dr. Priznati se mora, da je ta društvena šola dobro uravnana in da učenci in učenke, ki se učé na gosli in klavir, v njej izvrstno napredujejo.

— Kranjska hranilnica je kakor druga leta, tudi letos odprla svoje zakladi, ter za občno koristne in dobrodelne namene darovala: ubožnemu zavodu 2350 gld.; za podpore potrebne gimnazijce: v Ljubljani 200 gld.; v Kranji 50 gld.; v Kočevji 200 gld.; v Rudolfovem 100 gld.; za realce v Ljubljani 200 gld.; učiteljskemu izobraževališču v Ljubljani 100 gld.; I. mestni ljudski šoli 150 gld.; II. mestni ljudski šoli 250 gld.; »Narodni šoli« 200 gld.; za Schulpfennig 200 gld.; za razdelitev učil ubogim deklicam pri Ursulinkah v Ljubljani 200 gld.; pri Ursulinkah v Škofj. Loki 100 gld.; protestantovske šoli 350 gld.; za šolsko mladino na deške ljudske šole v Rudolfovem 100 gld.; na dekliskaj ljudske šole 50 gld.; za revne učence podkavske šole 100 gld.; za revne učenke na tukajšnje dekliskaj šole 100 gld.; za kandidatnje učiteljstva na izobraževališči 100 gld.; na dekliskaj šoli v Kočevji 50 gld.; za gorenje razrede meščanske šole na Krškem (za kranjske učence 50 gld.; za učence šole na barji 50 gld.; za obrtne pripravljalne šole 1. in 2. razred 100 gld.; za filharmonično društvo vkupe 800 gld.; »Glasbeni Matici« 50 gld.; zavodu otročičev 200 gld.; bolnišnemu podpornemu društvu 100 gld.; prostovoljni požarni brambi 500 gld.; otročej bolnici Elizabetišče 200 gld.; v podporo iz bolnice odpuščenih ozdravelih 200 gld.; za prosto hrano ubogim kranjskim vseučiliščnikom v Gradi 100 gld.; za delavsko bolnišno in invalidno blagajno 100 gld.; društvu tiskarjev itd. 50 gld.; delavskemu izobraževalnemu društvu 50 gld.; gledališču 450 gld.; društvu kat. rokodelskih pomočnikov 50 gld.; Vincencijevemu društvu za podporo hiralnice 200 gld.; deškemu pribežališču 200 gld.; deškemu sirotišču 300 gld.; dekliskemu sirotišču 200 gld.; Vincencijevi konferenci sv. Jakoba 100 gld.; društvu zdravnikov na Kranjskem 300 gld.; kranjskemu muzeju za prezgodovinska izkopavanja 200 gld.; čebelarskemu društvu 50 gld.; patrijotičnemu pomočnemu gospejskemu društvu za Kranjsko 600 gld.; hranilnemu in posojilnemu društvu 200 gld.; strokovnej šoli za lesno obrt v Kočevji 500 gld.; ribiskemu društvu 50 gld.; društvu dam kršč. ljubezni sv. Vincencija de Pavla vsega vkupe 600 gld.; trgovskemu

bolniškemu in penzijskemu društvu v Ljubljani 300 gld.; c. kr. dež. vladi za napravo nujno potrebnih ljudskih šol na Kranjskem 6000 gld.; ljudske kuhinji (za dijake) 50 gld.; za izdajo pisemske in registrne knjige vojvodine Kranjske 200 gld.; novošolskemu planinskemu društvu (oddelek Kranjska) 200 gld.; novemu tiskarskemu društvu v Kranjski 150 gld.; prostovoljnim požarnim brambam: v Črnomlju 200 gld., v Ratečah 100 gld., v Höfllernu 40 gld., v Radovljici 100 gld., v Kropi 100 gld., v Metliki 100 gld.; v Dolenjem Logatci 60 gld., v Horjulu 30 gld., v Kočevji 200 gld., Kočevkeji Reki 50 gld., v Vipavi 50 gld.; kmetijski družbi za živinsko razstavo 500 gld.; za obrtno šolo 100 gld.; čitalnici za podelitev obleke otrokom 250 gld.; za Božičnico v zavodu otročičev 200 gld., vkupe 20.580 gld.

— Zahvala. Slavno društvo »Kranjske hranilnice« je v svojem občnem zboru v dan 6. t. m. v podporo ubogih učencev na I. mestni 5razr. deški ljudski šoli darovalo 150 gold., in tako tudi v podporo ubogih rokodelčičev v tukajšnji obrtni pripravljavni šoli 50 gold. Za toliko blagosrčno darilo se v imenu uboge šolske mladine slavnemu društvu kranjske hranilnice presrčno zahvaljuje

voditeljstvo I. mestne 5razr. deške ljudske šole

v Ljubljani, v dan 8. marcija 1884. l.

Andr. Praprotnik,
šolski voditelj.

Raznoterosti.

— **Osrednja c. k. komisija** objavlja ravnokar podatke vsega šolstva od 1871. — 1882. l., iz kojih navedemo, kar se ljudskega šolstva tiče, sledeče: Šol je bilo 1871. l. 13.815, a 1882. l. 15.885. Učiteljev je bilo 1871. l. 19.568, a 1882. l. 39.843. Učiteljic je bilo 1871. l. 2379, a 1882. l. 11.328. Otrok za šolo sposobnih je bilo poprečno: 3.099.000, a šolo v resnici obiskovalo je 1871. l. samo 1.820.710 otrok, a 1882. l. pa že 2.591.284. Toda ravno iz poslednjega števila je razvidno, kako velik razloček je še mej za šolo godnimi in šolo obiskajočimi otroki. Obrtnijskih šol je bilo 1871. l. 11.600, a 1882. l. 31.754, zares ponosno število, mej kojim smo pa Slovenci jako slabo zastopani. Čegava krivda je to?

— **Naredbe o slučajih nalezljivih bolezni**, koje so bile do zdaj veljavne samo za nižje Avstrijsko, je naučno ministerstvo zankazalo raztegniti za vse kronovine. — Tudi nekaj zelo pičlih okrajšav uradnih šolskih spisov je imenovano ministerstvo dovolilo, mej kojimi pa samo dvakratne razdelitve šolskih naznanil zaman iščemo, dasiravno je učiteljstvo že tolikokrat o tem željo izrekalo.

Razpisi učiteljskih služeb.

Na Kranjskem. Na dvorazrednici na Studencu (Bründel), II. učit. služba s 400 gld. letne plače in s stanovanjem (zatržno, ali začasno). Prošnje naj se oddajajo pri c. k. okrajnem šolskem svetu v Krškem do 20. marca t. l. — Na enorazrednici v Grahovem, učit. služba s 450 gld. letne plače in s stanovanjem. Prošnje naj se oddajajo pri c. k. okrajnem šolskem svetu v Logatci do konca meseca marcija t. l.

Premene pri učiteljstvu.

Na Kranjskem. Na mestnih deških ljudskih šolah sta dobila službi I. vrste gg. Belđ Jan. in Ant. Eazinger; službe II. vrste pa gg.: Bahovec Fr., Pavlin Fr., Travnar Jos. in Furlan Jak.

Gosp. Janez Okorn gre začasno iz Trnovega v Postojino, in g. Jak. Dimnik iz Postojine začasno v Trnovo. — Gosp. Jos. Rustija gre iz Lozice začasno v Šent-Vid pri Vipavi; v Lozice pa pride začasno g. Fr. Česnik. — Gosp. Miroslav Pechani, potrj. učit. kandidat, pride začasno za II. učitelja v Trebno. — Gosp. Hočevar pride z Rake na Jesenice (na Dolenjskem). Gspđ. Donati gre iz Sevnice na Čatež (v Krški okraj), in g. Jan. Šuligoj, učitelj z Goriškega, na Rako. — G. Jan. Treven, nadučitelj na Blokah, je zatržno postavljen.

Na Štajerskem. Gosp. Klopčič, učitelj v Šent-Petru v Savinjski dolini, postal je nadučitelj ravno tđ. — Gosp. J. Boštjančič, učitelj na Blanci, gre v pokoj. — Gosp. Ulčar, nadučitelj pri sv. Petru pod sv. Gorami, je umrl. R. I. P.!